

GEKIELDE ARIANTA?

door

A.D.J. Meeuse

Het moet zo'n kleine zestig jaar geleden zijn dat ik een monster van *Arianta arbustorum* bijeengaarde in een elzenbosje langs de weg van Hoogeveen naar Assen. Dit monster kwam terecht in de particuliere verzameling van dr. J. Th. Henrard, die mij vertelde dat hij bij het schoonmaken ontdekte dat van één exemplaar het huisje gekield was. Wij bespraken het geval en waren het er over eens dat men in aanmerking zou kunnen nemen dat bij de *Arianta* verwante *Helicigona lapicida* de schelp altijd gekield is en dat op de een of andere manier die verwantschap ook in het bij uitzondering gekield zijn van *Arianta* tot uitdrukking kon komen. Ik heb het bewuste exemplaar niet meer gezien, veronderstelde dat Henrard er wel iets over zou schrijven en vergat de hele zaak. Het wel en wee en voor en tegen van particuliere collecties is bekend en het is de vraag of de collectie nog toegankelijk en het bewuste exemplaar nog terug te vinden is.

Of mijn gevorderde leeftijd er iets mee te maken heeft -versterking van long-time-memory- is niet zeker, maar dit is wel een van de vergeten dingen uit het verleden die in mijn herinnering zijn opgerakeld. Mij interesseert de vraag of er in de malacologische literatuur gekielde exemplaren van *Arianta arbustorum* worden vermeld. Het kan ook zijn dat iemand een exemplaar op de kop heeft getikt. De mogelijkheid bestaat dat de carinatie (mooi woord voor 'gekield zijn') van het huisje weinig geprononceerd is en zich mogelijk alleen als een groeve aan de binnenzijde manifesteert.

Het is mij vroeger herhaaldelijk overkomen dat ik volkrijke populaties van *Arianta* aantrof, maar nu ben ik niet meer in staat tot intensief veldwerk. De enkele individuen van *Arianta* in mijn tuin zijn voor zover ik kan constateren normaal. De lezers zouden hun collecties eens kunnen bekijken of bij het aantreffen van een grote populatie goed opletten (in twijfelgevallen met de vinger langs de grootste windingen strijken). Ook lijstersmidses kunnen wellicht iets opleveren; ook de binnenkant van de schelp is dan op de aanwezigheid van een groeve te onderzoeken.

Een meer algemene vraag die bij mij rees toen ik het bovenstaande opschreef, is wat voor een betekenis zo'n kiel voor de slak zou kunnen hebben. Bij tussen de stenen en in spleten van rotsen en boomschors levende slakken zou men kunnen denken aan het schrap zetten en steunen en wrikken en vastzetten, maar niet alle in dergelijke milieus levende slakkensoorten zijn gekield en er komen ook constant gekielde slakken in een andere omgeving, bijvoorbeeld bosgrond, voor. Ook waterslakken kunnen carinaat zijn en daar lijkt deze verklaring niet van toepassing. Heeft iemand een idee?

Summary

The author collected some decades ago a specimen of *Arianta arbustorum* that was deposited in a private collection and reported to be carinate. He does not know of any references in the malacological literature to carination of the shell of this species and urges malacologists to look for carinate specimens in their collection and in individual-rich populations of *Arianta* and among the snail shells in thrush forges. The question is posed what possible use or advantage shell carination might have.